

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת מרב מיכאלי

פ/25/2657

הצעת חוק לתיקון פקודת המסים (גבייה) (ביטול החוק), התשפ"ג–2023

1. ביטול פקודת המסים (גבייה)¹ – בטלה.
2. כל רשות או גוף אחר שהייתה לו במועד כניסת חוק זה לתוקף סמכות גבייה לפי פקודת המסים (גבייה), יגבה את חובותיו לפי הוראות חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות, והוצאות, התשנ"ה–1995², או לפי הוראות חוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז–1967³, לפי העניין.

ד ב ר י ה ס ב ר

פקודת המסים (גבייה) (להלן – הפקודה), מעניקה לרשויות ולגופים שונים סמכויות מרחיקות לכת שפגיעתן בפרט קשה, וקיים ספק באשר לעמידתה בעקרונות המשפט המנהלי והחוקתי. ברבות השנים, הושמעה ביקורת נוקבת נגד השימוש בהליך הגבייה המנהלי לפי הפקודה מצד גורמים רבים לרבות בתי המשפט, חברי כנסת, רשות האכיפה והגבייה, לשכת עורכי הדין, האקדמיה ועוד. הצעת חוק זו באה להוציא את הביקורת מן הכוח אל הפועל ולהביא לביטולה של פקודת המסים (גבייה).

בהליך גבייה לפי הפקודה מתקיימות פגיעות קשות בזכויותיהם של תושבי מדינת ישראל מכל חתך ומעמד. שימוש בהליכי גבייה מנהליים לפי פקודת המסים (גבייה) אינו עומד בקנה אחד עם חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, ועלול להוביל לפגיעה בזכויות של החייב או החייבת לקיום בכבוד, לפרטיות, לקניין ולהליך הוגן, שכן כל אלה מתבצעים ללא הליך שיפוטי, מנגנון ערעור או פיקוח אפקטיבי. אין זה ראוי שבחברה דמוקרטית ומודרנית יתאפשר שימוש בכלי ארכאי ודרקוני שעיקר נפגעיו הם אוכלוסיות פגיעות ומחוסרות אמצעים, הזקוקות למסגרת הוגנת שבה חובותיהם ייגבו תוך שמירה על זכויותיהם. לאור האמור, מוצע לבטל את פקודת המסים (גבייה) כך שכלל הליכי הגבייה יתרכזו תחת רשות אחת

¹ חוקי אי"י כרך ב', עמ' (ע) 1374, (א) 389.

² ס"ח התשנ"ה, עמ' 170.

³ ס"ח התשכ"ז, עמ' 116.

מפוקחת ושקופה – רשות האכיפה והגבייה. חובותיהם של תושבי מדינת ישראל ייגבו או בהוצאה לפועל או דרך המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, שניהם מערכי גבייה מודרניים, מתחדשים, מפוקחים ומאוישים בעובדי ציבור.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים, על שולחן הכנסת העשרים ושתיים ועל שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי וקבוצת חברי הכנסת (פ/20/2662 ; פ/22/1323 ; פ/23/147), על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברי הכנסת משה ארבל וינון אזולאי (פ/24/573), על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/24/575) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת ינון אזולאי (פ/25/283).

הצעת החוק זהה לפ/25/283 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ו' באדר התשפ"ג (27.02.2023)